

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger.

Ved lov nr. 282 af 7. juni 1972 om svangerskabshygiejne og fødselshjælp gennemførtes med virkning fra 1. april 1973 en gennemgribende ændring af fødselsbetjeningen i Danmark, derved at de forebyggende helbredsundersøgelser af gravide, jordemoderassistancen i forbindelse med fødsel og sygehusbetjening af fødsler blev undergivet en samlet tilrettelæggelse og administration under amtskommunernes og Københavns og Frederiksberg kommuners ansvar. Herefter udøves jordemodergerning – med ganske enkelte undtagelser – kun i offentligt regi.

Den nuværende lov om udøvelse af jordemodergerning blev gennemført i 1953 – lov nr. 90 af 31. marts 1953 – samtidig med lov om distriktsjordemødre, begge som resultat af arbejdet i et af indenrigsministeriet nedsat udvalg vedrørende fødselshjælp, der i 1952 havde afgivet en betænkning angående jordemodervæsenet. Efter lov om distriktsjordemødre var systemet hovedsageligt opbygget med henblik på hjemmefødsler. Byerne (de tidligere købstæder) blev normalt betjent af privat praktiserende jordemødre, medens landet her udenfor var inddelt i jordemoderdistrikter, hvori der af amtskommunerne var ansat en distriktsjordemoder. Begge kategorier af jordemødre modtog honorar fra den fødende i forbindelse med selve fødselsbetjeningen. Omend der i forbindelse med gennemførelsen af loven om svangerskabshygiejne og fødselshjælp og den samtidige ophævelse af distriktsjordemoderloven blev gennemført enkelte ændringer af jordemoderloven, er jordemoderloven stadig præget af det grundlag for udøvelsen af jordemodergerning, der lå i den tidligere fødsels-hjælpsordning.

Nærværende lovforslag har til formål at ajourføre retsgrundlaget for udøvelsen af jordemodervirksomhed i overensstemmelse dels med den udvikling, der er sket inden for fødselsbetjeningen siden 1953, og dels med principperne i nyere lovgivning om medicinalpersoner, jfr. eksempelvis lov nr. 276 af 26. maj 1976 om tandlæger og de ved

lov nr. 275 af 26. maj 1976 gennemførte ændringer i lov om udøvelse af lægegerning. Endelig er det formålet at give hjemmel for gennemførelse af forventede overenskomster om fælles nordisk arbejdsmarked for jordemødre og direktiver om jordemødre vedtaget af De europæiske Fællesskaber, jfr. herom bemærkningerne til lovforslagets § 3.

Lovforslaget indeholder i kapitel 1 bestemmelser om betingelserne for at få autorisation som jordemoder. Af nye regler skal fremhæves bestemmelsen om jordemødres adgang til at fraskrive sig deres autorisation og bestemmelsen om mulighed for gennemførelse af regler om fælles arbejdsmarked for jordemødre fra de nordiske lande og fra EF-landene.

I kapitel 2 om rettigheder og pligter for jordemødre gentages en del af den gældende lovs regler, medens der er foreslået udeladt bestemmelser, der i særlig grad har sin begrundelse i tilrettelæggelse af fødselsbetjeningen før 1973, d.v.s. i et vist omfang baseret på privat praktiserende jordemødre, eller som kan betragtes som detailbestemmelser, der mere naturligt medtages i regler udstedt i medfør af loven. Dette gælder således bestemmelsen i gældende lovs § 12 om betaling for jordemoderbistand, bestemmelsen i § 14, stk. 1, om statskassens forpligtelse til at afholde visse udgifter i forbindelse med jordemødrenes pligter samt § 14, stk. 2, om amtskommunernes forpligtelse til at yde jordemødrene godtgørelse for deres udgifter til desinfektionsmidler, lægemidler og sygeplejeartikler. Yderligere reglen i § 15, hvorefter en jordemoder ikke har noget retskrav på det offentlige i det tilfælde, hvor hun må afholde sig fra sin virksomhed på grund af smitsom sygdom hos en kvinde, hun har betjent, eller hos det nyfødte barn. Bestemmelsen i gældende lovs § 7, hvorefter det er en jordemoder forbudt at påtage sig bibeskæftigelser, der af sundhedsmæssige grunde må anses for uforenelige med jordemodervirksomheden, udgår efter forslaget. Ifølge bemærkningerne til bestemmelsen tager denne sigte på at hindre, at jordemoderen påtager sig pleje af andre end barselskvinder og deres nyfødte børn, ligesom jordemoderen af hensyn til smittefa-